

Povídání ateistovo a malování Mgr. Plivníkovo věcí křesťanských se týkající. Část 28.

=====

S některými světci to má církev svatá katolická dost těžké. Žádná vrchnost nemá ráda, když se věci dějí jaksí mimo její vliv. Cítí se upozaděna a vývoj událostí bere přinejmenším za neposlušnost. Zvláště těžké to pak má vrchnost, když se věc sama týká osoby mocné a vlivné.

Dějiny Evropy po zániku západofřímské říše jsou velice klikaté a většině dnešních současníků už téměř nepochopitelné. Máme určité povědomí o Sámově říši. Tu vytvořil v polovině sedmého století franský kupec Sám, osobnost poněkud záhadná. Není však sporu o tom, že ač vlastně cizinec sjednotil velké množství rozdrobených slovanských kmenů ve střední Evropě a vedl je v bojích proti Avarům, kteří přimigrovali ze středoasijských stepí, usadili se na území zhruba dnešního Maďarska a Slovany existenčně ohrožovali. Sotva si Slované oddechli od Avarů, dostali se do křížku s Franky. Kdo byli Frankové se ve školách příliš nevysvětluje. Byly to romanizované či latinizované západogermánské kmeny, obývající území zhruba části Francie a dnešní Belgie. Ač již byli křesťany, Sám sám byl pohan a je velmi pravděpodobné, že byl vlastně Židem, a neměl proto problém pustit se s Franky do boje. Po jeho smrti v roce 659 se ale slovanský svaz začal rychle rozpadat. Zhruba sto let poté se vlády nad Franky ujala dynastie Karlovců, která vystřídala Merovejce. V té době se také narodil Karel, později zvaný Veliký (pravděpodobně v r. 747). Když mu bylo 21 let, stal se společně s bratrem Karlomanem vládcem (králem) Franků. Jenže Karloman v roce 771 zemřel a z Karla se stal samovládce. Nikým neomezovaný pustil se do nelítostného dobývání Evropy. S jeho jménem je spojena spousta výbojů (a 18 bitev), které se dají zjednodušit na čtyři či pět hlavních směrů.

Na sever dnešního Německa a boje proti pohanským Sasům. Sasové dlouho odolávali, případně se bouřili proti franské nadvládě a Karel údajně neváhal jich po jedné z bitev nechat popravit přes 4 tisíce a pod trestem smrti nebo vysídlení zakázal všechny pohanské rituály.

Druhým směrem jeho výbojů bylo Bavorsko.

Třetím bylo dobytí říše Langobardů na severu Itálie a, což je důležité, ochrana papeže Lva III před Langobardy.

Dále pronikl až na území Maďarska a kolem roku 795 rozvrátil definitivně Avarskou říši. Chtěl přitom srazit na kolena i Slovany, ale ti se ukázali být tvrdým oříškem. S těmi se tedy nakonec dohodl na jakémsi tributu či výpalném, které mu odváděli, a on je za to nechal (raději) na pokoji.

A namířil si to na Pyrenejský poloostrov. Zprvu neúspěšně, dostal výprask a musel se stáhnout zpátky. Byla by to ale bezvýznamná epizoda, kdyby při ústupových bojích v zadním voji nepadl rytíř Roland, který se stal námětem jednoho ze starofrancouzských eposů - Písně o Rolandovi, líčící ho jako vzor rytíře, který do poslední chvíle hájí svého panovníka a spoluvytvořil tak kodex rytířské cti. Karel nakonec ale pronikl až k řece Ebro a dostal se do styku s Cordóbským emirátem, kde v té době byli pevně usazení Maurové.

Dá se tedy říci, že Karel Veliký tak či onak sjednotil Evropu a vytvořil jakýsi předobraz EU. Měl ambice stát se novým římským císařem a sjednotit celou bývalou říši římskou. Pustil se tedy i do boje s Konstantinopolí, avšak tady už úspěšný nebyl. Dosáhl ale toho, že ho vděčný papež Lev III. „pomazal“ jako nového římského císaře. To se stalo v roce 800, a tak vlastně po 3 stoletích došlo k obnovení

císařství a později svaté říše římské. Konstantinopol uznala Karla jako rovnocenného císaře s působností ve střední a západní Evropě.

Vidět ovšem Karla I. Velikého jen jako válečníka by bylo nedoceněním jeho osobnosti. Byl velice schopný organizátor. Uvědomil si, že obrovskou říši nezvládne kouzlem osobnosti či krutostí. Původní franskou říši rozdělil na hrabství se značnou mírou samosprávy. Okrajové části své říše pak rozdělil na

tzv. marky (to se dodnes objevuje v názvech některých států či územních celků), které vedla jemu zavázaná markrabata rovněž s velkou mírou samostatnosti. Sám se hodně zdržoval v Cáchách, ale neměl oficiální hlavní město. Neustále se se svým „dvorem“ stěhoval po říši, protože při usazení na jednom místě by ho okolí nedokázalo uživit. Tím stěhováním ale získal dokonalý přehled o své říši. Ač sám byl negramotný, nesmírně si vážil vzdělanců. Zakládal kláštery, nutil je shromažďovat a vytvářet písemnosti. Díky opisování starších zdrojů se podařilo zachránit spoustu antických písemností, které dnes známe právě jenom z těch opisů. Stalo se tak navzdory tomu, že se jednalo o spisy pohanské a jejichž duch a filosofie už musely být mnichům namnoze dost vzdálené. Nastala doba, o níž se mluví jako o karolinské renesanci. Karel podporoval výtvarná umění i stavitelství. Nám jistě obecně známý románský sloh vznikl právě v době Karlova panování. Latina, jazyk pomalu mizící ze světa, dostala dokonce spisovnou podobu a udržela se tak až dodnes. I trochu přehlížená středověká uherská šlechta se dorozumívala výhradně latinsky a latina se stala na nejméně jedno tisíciletí obecně přijatým jazykem evropských vzdělanců.

Karel měl postupně pět manželek a při nich několik konkubín, což církev přijímala dost nelibě, ale netroufala si to označit horším slovem než „nezdrženlivost“. Karel byl vůči církvi velice vstřícný, založil řadu kostelů a církevních škol při kláštorech. Zemřel v roce 814 a je pohřben v katedrále Panny Marie v Cáchách.

Za svatého byl prohlášen v roce 1165 kolínským arcibiskupem. Tím došlo ke značnému nesouladu v církevních pořádcích, papež Alexandr III. nesouhlasil, protože mnohé stránky života Karla Velikého mu prostě „neseděly“. Tak se kanonizace ujal jeho vzdoropapež Paschalis III. Nakonec se to vyřešilo tak, že církev svatá katolická toleruje Karlovo svatořečení od roku 1176, ale současně není uváděn na oficiálním seznamu světců. Dnešní Evropské unii to ale nijak nevadí a bere Karla Velikého tak trochu jako svého zakladatele.

Magistr Plivník vám nabízí svůj neotřelý pohled na tuto osobnost i se známou kaligrafickou signaturou.

